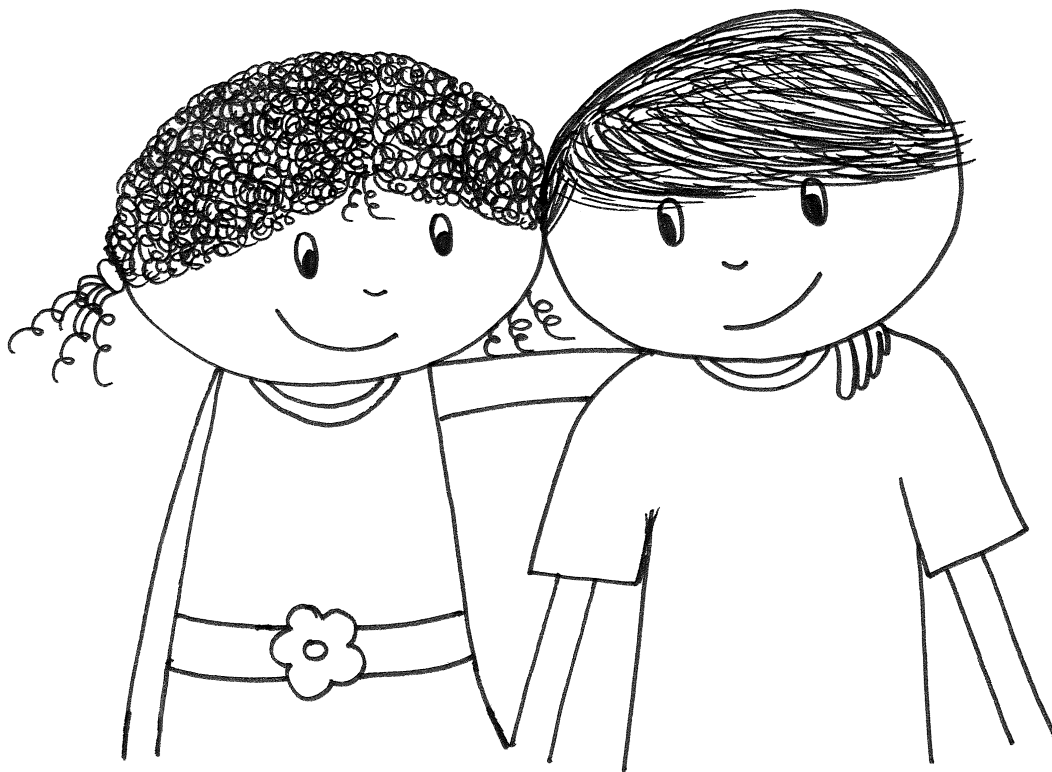

Katholieke Basisschool Triangel
Hoogstraat 19 – 2340 Vlimmeren
Tel: 03 312 29 38
kbtriangel@skynet.be
www.kbtriangel.be

Zorgvisie

Inhoudsopgave

1. Algemene visie op zorg	p. 5
1. Welbevinden en betrokkenheid	p. 5
2. Onderwijsbehoeften van elk kind staan centraal	p. 5
3. Maximale ontwikkeling van ieder kind	p. 6
4. Focus op leerwinst	p. 6
2. Zorgcontinuüm	p. 7
1. Fase 0: brede basiszorg	p. 7
2. Fase 1: verhoogde zorg	p. 8
3. Fase 2: uitbreiding van zorg	p. 9
4. Fase 3: overstap naar school op maat	p. 9
3. Handelingsgericht werken (HGW)	p. 10
1. Ondersteunings- en onderwijsbehoeften	p. 10
2. Afstemming en wisselwerking tussen het kind en zijn omgeving	p. 10
3. Doelgericht	p. 10
4. De leerkracht doet er toe	p. 11
5. Positieve kenmerken	p. 11
6. Constructieve samenwerking	p. 11
7. Systematisch en transparant	p. 12
4. Sociaal – emotionele ontwikkeling	p. 13

5. Taalontwikkeling	p. 13
6. Organisatie van zorg op onze school	p. 14
A. Leerkracht	p. 14
B. Zorgleerkracht	p. 14
C. Directie	P. 15
2. Overlegmomenten	p. 15
A. Kindbespreking	p. 15
B. Overleg tussen leerkracht en zorgleerkracht	p. 15
C. Schoolintern MDO: leerkracht, zorgleerkracht en directie	p. 16
D. MDO: leerkracht, zorgleerkracht, directie en CLB	p. 16
E. Overgangsgesprekken: leerkrachten en zorgleerkracht	p. 16
F. Zorgoverleg: zorgleerkrachten en directie	p. 16
G. Kindcontacten: kind en leerkracht	p. 16
H. Oudercontact: ouders en leerkracht (en zorgleerkracht)	p. 17
I. Overleg met CLB	p. 17
J. Overleg met externen	p. 17
3. Zorgbeleid op 3 niveaus	p. 17
A. Kinderen	p. 17
B. Leerkrachten	p. 18
C. School	p. 18
4. Kinderen met voorsprong: aanpak in onze school	p. 19
7. KiVa	p. 20
8. Betekenis Triangel	p. 22
9. Verklarende woordenlijst	p. 23

1. Algemene visie op zorg

1. Welbevinden en betrokkenheid

We zijn er in onze school van overtuigd dat welbevinden en betrokkenheid zeer belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de kinderen. Dit betekent dat we willen zorgen voor een veilig, warm en positief school- en leerklimaat. Door kindcontacten, de KiVakinderbrievenbus en het schoolparlement proberen we de kinderen nauw te betrekken bij de werking van onze school en hen ook een stem te geven in de verdere uitbouw van onze school.

Verder gebruiken we onze methode voor sociale vaardigheden To en Tijn, waarmee we de kinderen leren op een positieve manier met elkaar om te gaan. Een concreet voorbeeld hiervan is het oplossingswiel dat in de school gebruikt wordt bij het oplossen van conflicten op de speelplaats.

Wij zijn een KiVaschool. Hierbij wordt op een positieve manier naar de groep gekeken om zo te groeien naar een fijne school, waar kinderen respectvol met elkaar kunnen omgaan.

We leggen het accent op het ontdekken en stimuleren van talenten van de kinderen. Ten slotte laten we elk kind op haar/zijn niveau ontwikkelen, zodat het welbevinden en de betrokkenheid hoog blijven. We verliezen geen kinderen uit het oog.

2. Onderwijsbehoeften van elk kind staan centraal

Wat heeft dit kind in deze klas met deze leerkracht nodig? Dat is de vraag die we tijdens een overleg altijd centraal zetten. Bij het overleg betrekken we iedereen die meewerkt aan de ontwikkeling van het kind. We denken hier aan de kinderen zelf, de ouders, leerkrachten, zorgleerkrachten, directie, CLB en andere externen.

We willen voor ieder kind op zoek gaan naar het niveau dat ze aankunnen en daarna een stapje verder gaan. Om dit zo goed mogelijk te doen, maken we gebruik van differentiatie.

3. Maximale ontwikkeling van ieder kind

Elk kind heeft talenten en wij willen deze optimaal laten ontwikkelen door het beste uit alle kinderen te halen.

Wat kinderen nodig hebben om een goede kindertijd te beleven, wordt gebundeld in vier bouwstenen. Deze vier bouwstenen zijn een leidraad in onze klaspraktijk en kunnen daarnaast gebruikt worden als ondersteuning in een oudercontact.

De blauwe steen staat voor liefde en veiligheid: een knuffel, aandacht geven, een leuke babbel hebben, zorgen dat de kinderen zich veilig voelen.

De rode steen staat voor nieuwe ervaringen: nieuwe dingen zien, proeven, ruiken, horen en ontdekken, zodat de kinderen worden uitgedaagd om hun vertrouwde terrein te verlaten en iets nieuws te ervaren.

De gele steen staat voor positieve reacties: aanmoedigen, complimentjes geven, een schouderklopje, tonen dat je trots bent of blij met de geleverde inspanning.

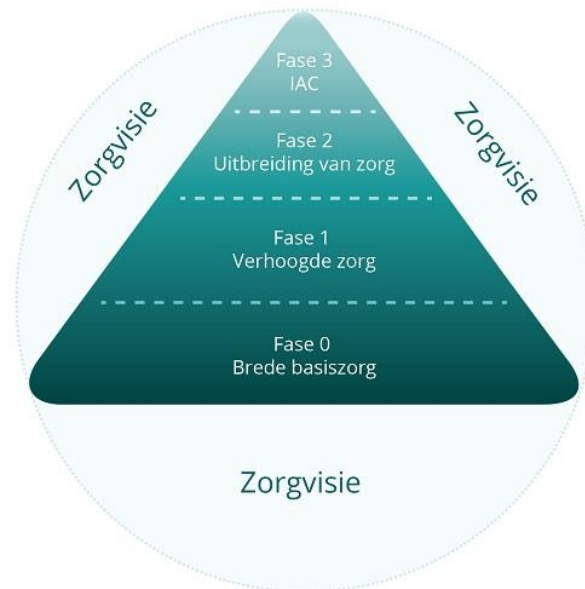
De groene steen staat voor steeds meer verantwoordelijkheid: kinderen hebben het nodig dat we hen uitdagen om buiten de comfortzone te stappen en om zelf dingen te proberen die ze misschien niet kennen of kunnen

4. Focus op leerwinst

Wanneer we uitgaan van de capaciteiten en de onderwijsbehoeften van elk kind, dan kunnen we ook bij de evaluatie niet anders dan elk kind individueel te bekijken. Groeit dit kind in de ontwikkeling of staat het stil? We kijken dan ook vooral naar het proces dat kinderen doormaken, maar houden ook de evolutie in de richting van de doelen nauwlettend in het oog. We geloven in de groeikracht van elk kind.

2. Zorgcontinuüm

1. Fase 0: brede basiszorg

Onderaan in het schema van het 'zorgcontinuüm' vinden we **de brede basiszorg**.

Je kan deze zorg, die leerkrachten in deze fase aan de kinderen bieden, vergelijken met de zorg van ouders voor hun kinderen.

De school stelt alles in het werk om elk kind zoveel mogelijk leer- en ontwikkelingskansen te geven.

Daarom is **een krachtige leeromgeving** nodig

Een krachtige leeromgeving wordt gekenmerkt door een aantal didactische principes:

- De leerkracht streeft ernaar om in een veilig klimaat het **positief zelfbeeld** van de kinderen te ontwikkelen.
Daarbij houdt de leerkracht rekening met het ontwikkelingstempo, de individuele mogelijkheden en de achtergrond van elk kind.
De leerkracht gelooft in de groeimogelijkheden van elk kind.
- De leerkracht zorgt dat de lessen aansluiten bij de leefwereld van de kinderen maar dat ook nieuwe **leerervaringen** worden opgedaan.

De leerkracht zorgt er ook voor dat deze levenservaringen gekoppeld worden aan het leerplan.

Er wordt ingezet op korte instructie, observatie en hedendaagse media.

- De leerkracht zorgt voor verschillende **werkvormen** tijdens de lessen. Zo wordt het geleerde individueel, interactief of in groep verwerkt al naargelang de leerinhoud.
De leerkracht zet in op een flexibele klasorganisatie en voorkomt zo eenzijdigheid.
- Het leerproces is niet iets dat individueel doorlopen wordt. Kinderen werken graag samen, leren van elkaar, verwoorden redeneringen en gevoelens en confronteren die met die van andere kinderen. Hierdoor worden verbondenheid en respect voor elkaar bevordert. **Samenwerken** versterkt kinderen niet enkel op cognitief vlak, maar zeker ook op sociaal vlak.
- Het is de leerkracht die al deze didactische principes waar maakt in de klas. Daarvoor zal een goede leerkracht reflecteren op de eigen houding en het effect daarvan op de kinderen.

2. **Fase 1: verhoogde zorg**

Als de ontwikkeling van het kind toch niet goed vlot, wordt in een zorgoverleg verdere hulp besproken: **de verhoogde zorg**.

Deze hulp wordt door de leerkracht en de zorg aangeboden. We streven ernaar dat de kinderen de lessen in de klas blijven volgen.

De afspraken uit fase 0 (brede basiszorg) blijven gewoon behouden.

Het evalueren en registreren van de aanpak gebeurt via ons digitaal **kindvolgsysteem** zodat we elke stap in het zorgbeleid kunnen volgen.

We vertrekken vanuit de onderwijsbehoeften van de kinderen en gebruiken hun positieve kenmerken.

Leerkrachten, ouders en kinderen blijven betrokken bij de te zetten ontwikkelingsstappen. We omschrijven deze stappen doelgericht en plannen regelmatig **evaluaties** om bij te sturen of af te ronden.

Veel van de stappen die we zetten tijdens deze fase van verhoogde zorg zullen gebeuren in de vorm van **differentiatie** in de klas:

o.a.

- verlengde instructie
- remediëren van bepaalde oefeningen
- gebruiken van hulpmiddelen
- leerstof verdiepen en uitbreiden
- bepaalde doelen weglaten binnen het leeraanbod

Het CLB kan een ondersteunende en coachende rol spelen zowel voor de leden van het zorgteam als voor de individuele leerkrachten.

3. **Fase 2: uitbreiding van zorg**

Soms kunnen we na de verhoogde zorg de zorgvraag niet afronden binnen de school. Dan doen we beroep op de kennis van het CLB.

Tijdens een MDO bespreken we de **specifieke onderwijsbehoeften** van de kinderen. In samenspraak met het CLB wordt een handelingsgericht diagnostisch zorgtraject uitgewerkt.

Daarnaast kunnen sticordimaatregelen of curriculumdifferentiatie aangewend worden. Steeds wordt dit traject afgestemd met het schoolteam, CLB, externe hulpverleners, ouders en kinderen.

De nadruk ligt niet op het probleem van het kind, maar wel op wat het kind nodig heeft om verder te ontwikkelen (onderwijsbehoeften).

4. **Fase 3: overstap naar school op maat**

Af en toe blijkt het dat de leerontwikkeling van een kind niet meer evolueert ondanks de inzet van alle betrokken partijen.

Dan geven we beter het advies om **over te stappen** naar een **andere school**.

Dit kan een school voor gewoon of buitengewoon onderwijs, maar zeker een school die nog meer kan inspelen op de specifieke onderwijsbehoeften van de kinderen.

Ook tijdens deze fase blijft overleg met het CLB, ouders en de school essentieel.

Wij maken op basis van de specifieke onderwijsbehoeften van de kinderen een lijst van scholen die een antwoord kunnen bieden.

De keuze van de school blijft een verantwoordelijkheid van de ouders.

3. Handelingsgericht werken (HGW)

1. Ondersteunings- en onderwijsbehoeften

Wat heeft dit kind, van deze ouders, in deze klas, bij deze leerkracht op deze school de volgende periode nodig? Onderwijsbehoeften geven aan wat een kind nodig heeft om onderwijsdoelen te bereiken en bieden aanknopingspunten om deze te kunnen realiseren. Zo wordt het onderwijs- en opvoedingsaanbod beter afgestemd op de specifieke behoeften.

De kinderen verschillen en de aanpak van de leerkracht en de ouders doet ertoe. M.a.w. we accepteren dat de kinderen verschillen en zijn bereid om met deze verschillen om te gaan.

Onderwijsbehoeften bieden een zinvol en helder kader voor communicatie over onderwijs op maat en vormen de basis voor een goede preventieve basiszorg.

2. Afstemming en wisselwerking tussen het kind en zijn omgeving

Kinderen ontwikkelen zich steeds in interactie met hun omgeving. Vanuit hun omgeving is er steeds sprake van wederzijdse beïnvloeding. Zijn we ons bewust van de wisselwerking tussen kind en leerkracht, kinderen onderling, kind en ouders en tussen school en ouders, dan kan dat ons stimuleren tot reflectie: "welk effect heeft mijn aanpak op dit kind en hoe kan ik mijn aanpak beter afstemmen op wat dit kind nodig heeft?"

De omgeving van de kinderen wordt gericht gebruikt bij het formuleren van adviezen. We hebben respect voor verschillen tussen leerkrachten, kinderen en ouders. Elk advies zal zodoende ook op maat van het kind zijn en wordt opgesteld in overleg met de verschillende betrokken partijen.

3. Doelgericht

We werken steeds doelgericht: waar willen we naartoe en wat hebben we daarvoor nodig? We formuleren doelen voor het leren, de werkhouding en het socio-emotioneel functioneren. Het kunnen doelen op korte of lange termijn zijn. Doelen zijn de eerste stap bij het formuleren van onderwijsbehoeften zowel voor de ganse klas, als voor groepjes, als voor de individuele aanpak van kinderen.

Bovendien gebruiken we ze om onze aanpak regelmatig te evalueren. De doelen die we formuleren zijn zo SMARTI mogelijk.(specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden en inspirerend).

Elke stap moet nodig en nuttig zijn in functie van het afgesproken doel.

4. **De leerkracht doet er toe**

Leerkrachten bieden kwaliteitsvol, passend onderwijs aan en leveren daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van kinderen. Met dit uitgangspunt willen we het belang van de rol van de leerkracht zichtbaar maken. Immers de leerkracht is diegene die onderwijs op maat kan maken en zo veel mogelijkheden tot handelen heeft.

Zij/hij kan door extra aandacht, inzetten van aangepast leermateriaal en zinvolle taken een positief effect hebben op zowel leerprestaties als het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen. De persoonlijkheid en de vaardigheden van de leerkracht vormen daar de kern van. De leerkracht maakt het verschil!

5. **Positieve kenmerken**

Bij HGW vertrekken we vanuit het positieve. Positieve aspecten van kinderen, leerkracht, school en ouders bieden perspectieven: dat wat goed gaat, willen we verder uitbouwen in ons plan van aanpak. We betrekken positieve kenmerken in het formuleren van doelen en we gebruiken ze ook in het formuleren van de onderwijsbehoeften.

Aandacht voor het positieve biedt tegengewicht aan het vormen van een al te negatief, problematisch beeld. We spreken kinderen, ouders, leerkrachten en school aan op hun sterke kanten. De samenwerking verbetert, het gevoel van 'iets goed kunnen' verhoogt. Daardoor is iedereen meer gemotiveerd.

6. **Constructieve samenwerking**

Leerkrachten, kinderen, ouders en CLB zijn volwaardige partners. Samenwerking tussen kind, ouders en leerkrachten is noodzakelijk. Ouders zijn ervaringsdeskundigen, leerkrachten zijn onderwijsprofessionals en kinderen zijn mederegisseur van hun eigen leerproces.

We bepalen samen de beeldvorming, de doelen, de onderwijsbehoeften van de groep/het kind. We evalueren samen en sturen bij. We streven ernaar om als team elkaar aan te vullen. Ook met externe partners wordt er constructief samengewerkt.

7. Systematisch en transparant

Het is voor iedereen duidelijk hoe we binnen HGW werken en waarom we zo werken. We verzamelen nauwkeurig en volledig de relevante informatie. Dat verhoogt de kans op een goed advies. De relevante informatie wordt opgenomen in het kindvolgdossier.

We maken heldere afspraken over wie doet wat, waarom, waar, hoe en wanneer. Het resultaat van een goed overleg is een advies dat antwoord geeft op de hulpvraag, voor alle partijen wenselijk en haalbaar is.

4. **Sociaal – emotionele ontwikkeling**

We werken met ons schoolproject 'To en Tijn' aan de sociale vaardigheden van de kinderen. Vanuit de volgende tien pijlers willen we deze vaardigheden verder ontwikkelen:

- Ik volg
- Ik waardeer
- Ik geniet
- Ik zorg
- Ik vraag hulp
- Ik toon me
- Ik stel in vraag
- Ik leid
- Ik kom op voor mezelf
- Ik koester

In de kleuterschool leren de kleuters To en Tijn al kennen. Ze brengen bij de kleuters vooral waarden en normen aan waarrond we telkens een periode werken.

Daarnaast werken we ook met de KiVa-methode en de bijhorende lessen van 'Onze klas, ons team' aan de goede, warme klassfeer en respect hebben voor ieders eigenheid. Zo willen we onze kinderen laten groeien naar sociaal competente personen die op een effectieve manier kunnen reageren op groepsproblemen en die hun verantwoordelijkheid in een groep opnemen.

5. **Taalontwikkeling**

Taal speelt een sleutelrol in het behalen van succes in het onderwijs. Daarom is het van groot belang dat we vanaf de eerste kleuterklas investeren in taalontwikkeling. Het al doende taal leren, met het nodige vallen en opstaan, is de meest doeltreffende methode.

Taalzwakke kinderen hebben meer baat bij het samen leren met taalsterke kinderen. Door interactie gebruiken ze taal om betekenisvolle activiteiten uit te voeren. Dit is een troef op het vlak van leereffect en zorgt voor een positieve invloed op het zelfvertrouwen, het competentiegevoel en de motivatie.

Bij de start van de lagere school neemt de zorgleerkracht van alle nieuwe kinderen in de lagere school de Saltotoets af. Hiermee wordt nagegaan of de kinderen voldoende taalvaardig zijn om het schoolgebeuren in het Nederlands te kunnen volgen. Indien nodig wordt er meer aandacht besteed aan de taalontwikkeling.

6. Organisatie van zorg op onze school

1. Het zorgteam: Wie doet wat?

A. **Leerkracht**

De klasleerkracht is de spil in de zorgwerking. Zij/hij staat het dichtst bij de kinderen. De klasleerkracht zorgt voor een positief, veilig en rijk leerklimaat, zodat het betekenisvol leren in de hand wordt gewerkt en er een rijke ondersteuning en interactie is.

De klasleerkracht is het best geplaatst om (leer)problemen op te merken en te signaleren aan de andere betrokkenen bij het kind.

De klasleerkracht verleent zorg binnen de klas en daarbij is differentiatie niet meer weg te denken. Differentiatie kan op verschillende manieren worden gerealiseerd. Hierbij denken we aan differentiatie naar aanpak, inhoud, materialen, tijd, instructie.

In samenwerking met het zorgteam stippelt de klasleerkracht een gedifferentieerd traject uit voor kinderen die meer uitgebreide zorg nodig hebben, waarbij de onderwijsbehoeften van de kinderen centraal staan.

De klasleerkracht hoeft dit uiteraard niet allemaal alleen te doen. Er wordt regelmatig overleg georganiseerd. Tijdens deze overlegmomenten (zie punt 6.2.) worden trajecten geëvalueerd en nieuwe afspraken gemaakt voor de verdere begeleiding van de kinderen.

B. **Zorgleerkracht**

De zorgleerkracht werkt in onze school op drie niveaus: op niveau van de kinderen, op niveau van de leerkracht en op niveau van de school.

De zorgleerkracht kan onder andere kinderen in kleine groepjes of individueel remediëren, gaat in gesprek met kinderen bij socio-emotionele problemen en voorziet uitdaging voor de sterkere kinderen.

Verder zal de zorgleerkracht de klasleerkracht ondersteunen bij de zorgwerking in de klas. De klasleerkracht en de zorgleerkracht hebben regelmatig overleg over de kinderen. Tijdens deze overlegmomenten sluiten mogelijk nog andere partijen: de directie, CLB, ouders, externe hulpverleners aan en wordt de handelingsgerichte aanpak besproken en een handlingsplan opgemaakt.

Daarnaast volgt de zorgleerkracht de uitvoering van de gemaakte afspraken op. De zorgleerkracht behoudt het overzicht over het kindvolgsysteem. De resultaten van LVS-testen, AVI-niveau, ... worden besproken en mee verwerkt. Indien nodig wordt er door de zorgleerkracht verdere testing gedaan om een gedetailleerder overzicht van de onderwijsbehoeften te krijgen.

De zorgleerkracht is de spilfiguur bij de MDO's. MDO's worden gepland door de zorgleerkracht. Samen met de klasleerkracht wordt er afgesproken welke kinderen er worden aangemeld op een MDO. De zorgleerkracht zit de MDO's voor en zorgt voor het goede verloop van de besprekingen. De gemaakte afspraken worden door de zorgleerkracht in het kindvolgdossier ingegeven.

C. **Directie**

De directie ondersteunt mee de zorgwerking op school. Wekelijks is er een overleg met de zorgleerkrachten waarin de werking van de zorg wordt besproken.

De visie van zorg uitwerken en opvolgen behoort tot de taken van de directie. Samen met het zorgteam en kernteam bereidt de directie de zorgvisie voor, die besproken wordt met het hele leerkrachtenteam.

De directie is aanwezig tijdens verschillende overlegmomenten om de ontwikkeling van de kinderen te kunnen opvolgen. Daarnaast denkt de directie ook mee na over de onderwijsbehoeften van de kinderen en hoe er adequaat kan ingespeeld worden op deze onderwijsbehoeften.

Tot slot voorziet de directie jaarlijks genoeg lestijden en zorguren om de zorgwerking in de school voldoende kwaliteitsvol vorm te geven.

2. **Overlegmomenten**

A. **Kindbespreking:**

Tijdens de personeelsvergaderingen wordt info die belangrijk is voor alle leerkrachten doorgegeven.

B. **Overleg tussen leerkracht en zorgleerkracht**

Regelmatig voorziet de zorgleerkracht een overlegmoment met de klasleerkracht. Tijdens het overleg worden alle kinderen van de klas besproken en worden genomen maatregelen besproken en geëvalueerd. Indien nodig worden nieuwe maatregelen concreet afgesproken.

C. Schoolintern MDO: leerkracht, zorgleerkracht en directie

Twee keer per schooljaar wordt er een schoolintern MDO gepland. Tijdens dit overleg sluit de directie aan bij de klasleerkracht en de zorgleerkracht. De kinderen van de klas worden overlopen. Bij kinderen met specifieke onderwijsbehoeften wordt langer stilgestaan om de genomen maatregelen te bespreken en evalueren. Tijdens dit overleg wordt bepaald welke kinderen besproken worden tijdens het MDO (zie D).

D. MDO: leerkracht, zorgleerkracht, directie en CLB

In de kleuterschool is er twee maal per schooljaar een MDO gepland. In de lagere school gebeurt dit maandelijks. Tijdens het MDO is ook het CLB aanwezig. De klasleerkrachten bereiden het MDO zorgvuldig voor. Ze stellen een duidelijke hulpvraag aan de hand van alle gegevens die ze over de kinderen hebben verzameld en aan de hand van eerder gevoerde gesprekken. Op het MDO wordt een handelingsgerichte aanpak afgesproken.

E. Overgangsgesprekken: leerkrachten en zorgleerkracht

Bij het begin van elk schooljaar worden de nieuwe kinderen besproken. De klasleerkracht van het vorige schooljaar, de klasleerkracht van het nieuwe schooljaar en de zorgleerkracht zitten samen om alle kinderen te overlopen. Relevante informatie over het welbevinden, de leerresultaten, de zorgaanpak en het socio-emotionele wordt doorgegeven om de start van het schooljaar vlot te laten verlopen voor de kinderen en de leerkracht.

F. Zorgoverleg: zorgleerkrachten en directie

Wekelijks is er een overleg tussen de zorgleerkrachten en de directie. Tijdens dit overleg wordt de zorgwerking op de school besproken. Verder is er ruimte om onderwerpen aangebracht door de zorgleerkrachten te bespreken en wordt er tijd gemaakt om de invulling van de personeelsvergaderingen te bekijken.

G. Kindcontacten: kind en leerkracht

In de lagere school wordt er minstens tweemaal per schooljaar tijd gemaakt om een gesprek te hebben met de kinderen. De voorbije periode wordt met de kinderen besproken wat betreft welbevinden, leerresultaten en het socio-emotionele.

H. Oudercontact: ouders en leerkracht (en zorgleerkracht)

De ouders worden verschillende keren per schooljaar uitgenodigd voor een gesprek over de vorderingen van hun kinderen. Twee keer per schooljaar wordt dit oudercontact op voorhand gepland. In de kleuterschool wordt dit gepland in het eerste trimester (november), voor de 5-jarigen samen met de lagere school voor de paasvakantie en voor de andere kleuters kort na de paasvakantie. In de lagere school staat het eerste oudercontact gepland voor het herfstrapport voor het eerste en tweede leerjaar en na het herfstrapport voor de andere leerjaren. De tweede keer wordt dit georganiseerd naar aanleiding van het paasrapport. Daarnaast kunnen er steeds oudercontacten zijn op vraag van de ouders of van de (zorg)leerkrachten.

I. Overleg met CLB

Sporadisch gebeurt het dat er overleg is met het CLB. Meestal gaat het hier om overleg tussen CLB en zorgleerkracht, waarbij vragen van leerkrachten of onderwijsbehoeften van kinderen kort worden besproken, omdat er op korte termijn een antwoord wordt verwacht of een aanpak wordt afgesproken.

J. Overleg met externen

Ook met externe hulpverleners die betrokken zijn bij de zorg van de kinderen op school wordt er regelmatig een overleg gepland. Hierbij wordt er gezocht naar afstemming tussen de school en de externe hulpverleners. Zo willen we de inspanningen maximaal laten renderen.

3. Zorgbeleid op 3 niveaus

A. Kinderen

Binnen het zorgbeleid moet er aandacht zijn voor de begeleiding van individuele kinderen. Samen met de ondersteuning van de leerkracht en het zorgteam wordt ervoor gezorgd dat kinderen de extra ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Uitvoeren van handelingsplannen, individuele remediëring bij hardnekkige lees -, reken - en schrijfproblemen, momenten van training van basisvaardigheden, extra stimulering van motoriek, e.d. behoren tot de mogelijkheden.

Zorg gebeurt op verschillende niveaus en in samenwerking met verschillende mensen: de eerstelijnszorg door de klasleerkracht, de aanvullende expertise van de

zorgleerkracht, de ondersteuning van het CLB en eventueel ondersteuning van externe hulpverleners.

B. Leerkrachten

Naast het begeleiden van de kinderen is er ook het helpen van de leerkrachten in hun praktijk. Dit kan zowel met het oog op preventieve als remediërende interventies, zowel met de groep als met individuele kinderen.

De leerkrachten worden collegiaal gecoacht en ondersteund, bijvoorbeeld door middel van didactische suggesties, participatie bij de observatie en probleemanalyse of door samen te werken aan het opstellen van een handelingsplan.

C. School

Coördinatie van de zorginitiatieven is een belangrijke klemtoon. Wie het zorgbeleid in de school coördineert, is het aanspreekpunt voor zowel kinderen als leerkrachten, ouders, externe hulpverleners enz.

De zorgleerkrachten moeten niet alleen goed op de hoogte zijn van de noden van de kinderen. Coördinatie veronderstelt ook dat men weet waar men samen naartoe wil en op wie men daarvoor een beroep kan doen, zowel intern als extern.

Verder houdt coördinatie van het zorgbeleid ook in dat men overleg organiseert. Het is belangrijk dat pedagogisch-didactische knelpunten bespreekbaar worden gemaakt en dat gezocht wordt naar een gelijkgerichte aanpak binnen de school, eventueel met ondersteuning van het CLB.

Naast het intern overleg is ook de organisatie van de samenwerking met externen in de handen van de zorgcoördinator. Het stimuleren van de ouderbetrokkenheid en het bevorderen van de communicatie met de ouders krijgen binnen een zorgbeleid specifieke aandacht.

Zoals de zorgleerkracht binnen de school de draaischijf vormt van school naar CLB, zo vormt het CLB de draaischijf naar de meer gespecialiseerde vormen van zorg in het lokale netwerk. Ervaring leert dat de communicatie met het CLB vlotter verloopt wanneer de school over een rechtstreekse contactpersoon beschikt. Ook via samenwerking met het buitengewoon onderwijs kan expertise in de school worden binnengehaald via het ondersteuningsnetwerk Kempen.

4. Kinderen met voorsprong: aanpak in onze school

Ook voor kinderen die een voorsprong hebben, is er een aangepaste aanpak.

In de kleuterschool wordt er aanbod op maat aangeboden, liefst in de eigen klas, binnen de normale klaswerking. Samen met de zorgleerkracht wordt besproken en bepaald welke opdrachten aangeboden kunnen worden.

In de lagere school worden in de taal- en wiskundemethodes reeds oefeningen voorzien op drie niveaus: basis, uitbreiding en verdieping. Zo kunnen klasleerkrachten in de lessen reeds voor een gedifferentieerd aanbod zorgen.

Indien dit, voor wiskunde, niet voldoende is, wordt voor deze kinderen Sterk Rekenwerk voorzien. Hierin vinden ze uitdagend verrijkingsmateriaal waarmee ze zelfstandig aan de slag kunnen in de klas. Sommige kinderen hebben echter nood aan nog meer uitdaging. Zij krijgen in een groepje per leeftijd van de zorgleerkracht een uitdagend contractwerk. Hierin worden oefeningen van de verschillende vakgebieden voorzien. Vanaf het vierde leerjaar wordt er ook gestart met het aanleren van Engels. De nadruk ligt hierbij vooral op het spreken.

Soms volstaat deze aanpak niet en dan gaan we met de ouders en de kinderen een traject starten om een versnelling in het leerproces te voorzien. Dit wil zeggen dat we gaan bespreken of er een kleuterklas of er een leerjaar overgeslagen gaat worden. Wanneer dit zo is, gaat de zorgleerkracht aan de slag om eventuele hiaten in de leerstof weg te werken. Zo verloopt de overstap naar het hogere leerjaar vlotter. De overstap naar het hogere leerjaar sluit niet uit dat de voorgaande stappen nog steeds nodig blijven.

7. **KiVa**

KiVa is een Fins woord en betekent fijn of leuk. Tegelijkertijd is KiVa ook een acroniem (letterwoord) voor de Finse zin: “Dit is een fijne school waar pesten niet thuishoort”. Wat KiVa zo uniek maakt, is dat het steunt op wetenschappelijk onderzoek. Het programma integreert de belangrijkste succesbepalende factoren die de voorbije jaren door verschillende toponderzoekers van diverse universiteiten aan het licht zijn gebracht.

KiVa zet sterk in op de kracht van de groep. Pesters mogen zich dan wel richten op een slachtoffer, ze zijn minstens even sterk begaan met het verwerven van een belangrijke positie in de groep. Naast pestkoppen telt zo’n groep ook meelopers, aanmoedigers, verdedigers en buitenstaanders. Pestkoppen volharden in hun pestgedrag, omdat ze in meer dan één opzicht voordeel halen uit wat ze hun slachtoffer aandoen. Wie pest maakt indruk, wint aan invloed en stijgt op het vlak van status en populariteit. Valt de steun van de groep echter weg, dan zien de meeste pesters zich genoodzaakt om in te binden.

Als we pestsituaties willen stoppen, richten we ons dus best op de hele groep. KiVa moedigt leerkrachten en kinderen aan om positief met elkaar om te gaan en op een positieve manier aan groepsvorming te doen. Vooral omstaanders krijgen een duw in de rug om hun verantwoordelijkheid op te nemen en ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort en niemand wordt uitgesloten en gepest.

Bij ons op school werken we met de methode ‘Onze klas, ons team’. Hierin zijn de figuren van Kiko en Flo de rode draad doorheen de lagere school. Zo kunnen we maandelijks een KiVa-thema uitdiepen. De thema’s vormen één geheel en werken toe naar de waarden en vaardigheden die schuilen achter de KiVa-code. Zo proberen we een grondige gedragsverandering bij kinderen en in de groep te bekomen. Hiervoor is een driesporige aanpak uitgewerkt. We focussen op kennis en inzicht versterken, op het versterken van de sociale vaardigheden en op attitude-ontwikkeling in functie van zelfreflectie en eigen keuzes maken. Of korter gezegd: ik weet, ik kan en ik doe.

De kinderen kunnen wat ze geleerd hebben in de thema’s oefenen op de computer in een KiVa-game. Er zijn twee games ontwikkeld, één voor de jongere kinderen en één voor de oudere kinderen van onze school. Deze games, die zowel thuis als in de klas kunnen gespeeld worden, bieden de kans om de kennis te testen of aan te vullen, een aantal sociale vaardigheden te oefenen en de KiVa-code te leren omzetten in situaties die aansluiten bij de dagelijkse realiteit.

Daarnaast hebben we ook een KiVa-kernteam opgericht. Deze leerkrachten hebben tijdens een intensieve training kennisgemaakt met een reeks oplossingsgerichte interventies, variërend van niet-confronterend naar confronterend. Zij worden bij mogelijke pestsituaties als eerste aangesproken om een aanpak voor deze situatie uit te werken.

Samen, leerkrachten, kinderen en ouders, werken we aan hetzelfde doel:

Iedereen hoort er bij, iedereen toont respect voor anderen, niemand wordt gepest, iedereen kan rekenen op de steun van anderen en anders zijn mag.

Het is belangrijk dat ouders goed geïnformeerd worden en kunnen terugvallen op houvasten, zodat kinderen op school en thuis dezelfde boodschap en duidelijke verwachtingen krijgen. Dit zorgt voor

een veiliger gevoel, leert hen grenzen (her)kennen en zorgt er voor dat ze sneller verantwoordelijkheid nemen.

In bijlage: antipestbeleid van onze school.

8. **Betekenis Triangel**

Achter het logo van onze school zit een betekenis die we hierna willen verduidelijken. De driehoekige vorm van de triangel staat voor de samenwerking tussen leerkrachten, ouders en kinderen. Samen zijn we verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen, samen werken we aan de totale ontwikkeling van de kinderen tot jong volwassenen die op een goede manier kunnen leven in de gemeenschap.

Die gemeenschap wordt gesymboliseerd door de twee kringen die rond de Triangel zijn getekend. Zowel de lokale gemeenschap als de ruimere wereld worden afgebeeld. Onze school is nauw verbonden met de lokale gemeenschap. Dit uit zich in een goede samenwerking met lokale verenigingen en deelname van de school aan activiteiten en initiatieven van lokale verenigingen. De ruimere wereld ontdekken we gaande weg onze schoolloopbaan. In de kleuterschool beginnen we met het verkennen van onze eigen leefwereld om stilletjesaan kennis te maken met de gemeente, de provincie, ons land en ten slotte de hele wereld.

Het meisje en de jongen, To en Tijn Van Triangel, staan symbool voor de diversiteit in onze school. Iedereen is welkom op onze school. Wij engageren ons om voor iedereen het best mogelijke onderwijs te voorzien dat binnen onze mogelijkheden ligt.

Tot slot hebben ook de ballon en de bal nog een betekenis. De ballon weerspiegelt het spelen, het speelse in de kinderen, dat wij als school toch heel belangrijk vinden. De bal geeft het sportieve gebeuren aan. Ook dit vinden wij heel belangrijk op school. De gedachte: 'een gezonde geest in een gezond lichaam' proberen we op school uit te dragen.

9. Verklarende woordenlijst

1. AVI

AVI is de afkorting van analyse van individualiseringsvormen. Het AVI-systeem biedt twee grote toepassingen: enerzijds de indeling van teksten naar moeilijkheidsgraad en anderzijds de bepaling van leesvaardigheid.

Tijdens twee periodes in een schooljaar wordt een klassikale leestoets afgenomen om het leesvaardigheidsniveau te bepalen. Daarna kan nog individueel verder getest worden. Leerlingen krijgen na deze leestoets een brief mee naar huis met daarop de leesvaardigheidsniveaus waarop ze kunnen oefenen.

2. Betrokkenheid

Een bijzondere kwaliteit van menselijke activiteit, die zich laat herkennen aan een geconcentreerd, aangehouden en tijdvergeten bezig zijn, en waarbij de persoon:

- zich openstelt, zich gemotiveerd voelt en geboeid is,
 - een intense mentale activiteit aan de dag legt,
 - een grote hoeveelheid energie vrijgemaakt en een sterke voldoening ervaart, omdat
- de activiteit aansluit bij zijn exploratiedrang en interessepatroon,
 - en zich aan de grens van zijn individuele mogelijkheden situeert, waardoor duurzaam leren plaatsvindt.

3. CLB

CLB is de afkorting van het centrum voor leerlingenbegeleiding. Het CLB wordt op school vertegenwoordigd door een vast team, dat bestaat uit een arts, een verpleegkundige, een maatschappelijke en een psychologe. De dienstverlening is vertrouwelijk, onafhankelijk en gratis. Ouders kunnen er steeds terecht na afspraak. Je kan er terecht voor vragen/problemen/twijfels rond gezondheid, gedrag en opvoeding, algemene ontwikkeling, leren en studeren of studiekeuze van je kind.

Wij werken samen met CLB Kempen, vestiging Turnhout.

4. Coöperatief leren

Coöperatief leren is een onderwijsmethode die gebaseerd is op samenwerking. Kenmerkend voor coöperatief of samenwerkend leren is de noodzaak van kinderen om bij het uitvoeren van een leertaak met elkaar samen te werken. De klas wordt ingedeeld in kleine, heterogene groepen leerlingen, in deze coöperatieve leergroepen moeten zij met elkaar discussiëren over de leerstof, elkaar uitleg en informatie geven en elkaar overhoren.

5. Differentiëren

Differentiëren is de wijze waarop de leerkracht met de verschillen tussen leerlingen omgaat. Het doel is om alle leerlingen een bepaald niveau te laten behalen door te variëren in zaken als instructiewijze, instructietijd, aanbod, oplossingswijze, hulpmiddelen, doelen, ...

6. Externe hulpverleners

Externe hulpverleners zijn personen die buiten het schoolteam staan en worden ingeschakeld om kinderen verder te helpen wanneer de geboden zorg op school niet toereikend is. We bedoelen hier bijvoorbeeld: logopedisten, kinesisten, ergotherapeuten, ...

7. HGW

HGW is de afkorting voor handelingsgericht werken. Het is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften van de kinderen. Aan de hand van de kindkenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften het kind nodig heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast.

8. LVS

LVS staat voor leerlingvolgsysteem. LVS-toetsen staan in functie van analyse en handelen, eerder dan dat ze een zeer nauwkeurige meting van vaardigheden nastreven. LVS-resultaten zijn van een andere orde dan andere punten: vergelijking met ruime Vlaamse normgroep, methodevrij, lange-termijn meting van ruimere leerstofgehelen, andere waarderingsschaal, standaardisatie in afname en correctie, geen specifieke voorbereiding en inoefening van de toetsen.

9. MDO

Het multidisciplinair overleg is een overlegmoment tussen de leerkracht, zorgleerkracht, directie en de CLB-contactpersoon. Hierop worden kinderen besproken waarvoor de zorg die de school geboden heeft niet meer toereikend is. Tijdens dit overleg worden afspraken gemaakt over de zorgaanpak voor een volgende periode.

10. Remediëren

De leerkracht probeert door middel van gerichte hulp problemen bij de kinderen te verhelpen.

11. Saltotoets

Een screeningsinstrument waarmee de schoolse taalvaardigheid van kinderen in het eerste leerjaar of die nieuw zijn in de lagere school wordt gemeten. Aan de hand van de resultaten kan extra zorg en taalondersteuning worden opgestart.

12. SMARTI

SMARTI staat voor: Specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden, inspirerend. Bij specifiek formuleren gaat het erom dat doelen duidelijk, eenduidig en concreet zijn. De doelen moeten meetbaar zijn, zodat gecontroleerd kan worden of de doelstelling bereikt is. Het niveau moet acceptabel zijn, niet te hoog of niet te laag. Een realistisch doel ziet toe op de haalbaarheid van het doel. Tijdgebonden wil zeggen dat er een begin- en einddatum vastgesteld wordt. Ten slotte is het belangrijk dat het doel inspirerend is, zodat iedereen er voor wil gaan.

13. Sticordimaatregelen

Sticordi is een letterwoord, dat bestaat uit de beginletters van stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren. Deze vier maatregelen helpen wanneer de klassikale aanpak niet de beste keuze is.

- Stimuleren: het kind wordt aangemoedigd en het positieve wordt benadrukt.
- Compenseren: het kind krijgt hulpmiddelen ter beschikking om de opdrachten te kunnen uitvoeren (vb: tafelkaart, schema's, stappenplannen, ...)
- Remediëren: het kind krijgt meer individuele hulp.
- Dispensereren: voor het kind worden bepaalde onderdelen, doelen, ... weggelaten of eventueel door een gelijkwaardig doel vervangen.

14. Toeters

Het letterwoord TOETERS staat voor toetsboekje voor taal- en rekenvoorwaarden, schrijfmotoriek en observatie van de werkhouding. De test wordt afgenomen door de klasleerkracht. De toetertest gaat na of de voorbereidende vaardigheden om te leren lezen, schrijven en rekenen bij een kind aanwezig zijn.

15. Welbevinden

Een bijzondere toestand van het gevoelsleven, die zich laat herkennen aan signalen van voldoening, genieten, deugd beleven, waarbij de persoon:

- ontspannen is en innerlijke rust toont,
- voldoening ervaart en vitaliteit uitstraalt,
- open is en zich voor de omgeving ontvankelijk opstelt,
- spontaniteit aan de dag legt en zichzelf is, omdat
 - de situatie tegemoet komt aan zijn basisbehoeften,
 - hij over een positief zelfbeeld beschikt,
 - in voeling is met zichzelf,
 - en in verbondenheid met anderen, waardoor een gave emotionele ontwikkeling gewaarborgd wordt.

16. Zoco

Zoco is de afkorting van zorgcoördinator

17. Zorgcontinuüm

Het zorgcontinuüm is een beschrijving van een zorgstructuur waarmee we het zorgbeleid in de school opbouwen. Continuüm betekent doorlopend, aansluitend geheel. Wij geloven in groei bij de kinderen en werken daarom continu op een zorgzame wijze aan ontwikkelingskansen. Zorg is iets wat overal in voorkomt, iets wat leeft binnen de schoolmuren. Het is een manier van kijken naar, van denken over, het gaat over een zorgbrede aanpak op alle terreinen.